proLékaře.cz | 15.10.2026

Prof. MUDr. Evžen Růžička, DrSc., FCMA, FEAN slaví 60 let

Laudatiu sluší motiv. Budiž to v tomto případě otázka: „Stihl toho jubilant za 60 let hodně nebo málo?"

Evžen Růžička roku 1982 ukončil s červeným diplomem Fakultu všeobecného lékařství University Karlovy (FVL UK, nyní 1. lékařská fakulta Univerzity Karlovy, 1. LF UK), ale již během studia se zajímal o neurologii. Tehdejší přednosta Hennerovy neurologické kliniky prof. Vymazal nemohl politicky nezařazenému absolventovi nabídnout úvazek, proto Evžen Růžička začal své profesní působení na Hennerově neurologické klinice v roli „sekundáře volontéra" se stipendiem ze II. ústavu lékařské chemie a biochemie FVL UK a teprve roku 1985 se stal sekundářem na plný úvazek. V letech 1986–1988 absolvoval roční pobyt v Laboratoire de Neuro-immunologie v jednom z nejdůležitějších středisek evropské neurologie v pařížském Hôpital de la Salpêtrière a roku 1989 složil atestaci II. stupně z neurologie. Na sklonku roku 1989 a v následném období přispěl ke změnám na klinice, v nemocnici i na fakultě. V tomto období byl krátce poradcem na ministerstvu zdravotnictví. Po roce 1990 Evžen Růžička dostal plný úvazek na 1. LF UK, kde postupně prošel všemi akademickými pozicemi. V letech 1992–1993 zopakoval roční pobyt v Hôpital de la Salpêtrière, tentokrát v Laboratoire d'Electroencéphalographie et de Neurophysiologie Appliquée.

Evžen Růžička roku 1992 získal titul kandidáta věd, v roce 1996 habilitoval, roku 2001 obhájil doktorskou dizertační práci (titul doktor věd) a v roce 2003 byl jmenován profesorem pro obor neurologie. Od roku 2006 je přednostou neurologické kliniky 1. LF UK a VFN, nutno dodat úspěšným.

Profesně se Evžen Růžička zpočátku věnoval neurochemii. V 80. letech 20. století začal pracovat s evokovanými potenciály a v 90. letech 20. století spolu s Janem Rothem zcela revolučně uchopil téma extrapyramidových onemocnění, která zůstala jeho hlavním klinickým a výzkumným zájmem do současnosti. V této souvislosti je třeba se zmínit o tom, že Evžen Růžička zaváděl v průběhu posledních 25 let terapii agonisty dopaminu, botulotoxinem, hlubokou mozkovou stimulací a rehabilitací, a že také rozproudil zájem o poruchy chůze. Zásadně se tak podílel na vzniku školy, která určuje péči a směr výzkumu extrapyramidových onemocnění v České republice. Evžen Růžička se rovněž zabývá historií české neurologie a zvláště zdůrazňujeme, že se intenzivně věnuje zlepšování a vývoji výuky neurologie.

Evžen Růžička motivoval řadu mediků, lékařů a i nelékařů k činnosti v oblasti neurologie a neurofyziologie a mnoho jeho bývalých žáků a kolegů se stalo světově proslulými odborníky.

Dlouhou řadu originálních publikací Evžena Růžičky si čtenáři mohou v detailu prohlédnout na internetových vyhledávačích. Některé jeho práce byly uveřejněny v nejprestižnějších časopisech a mají výjimečný ohlas. Evžen Růžička je autorem 50 samostatných kapitol v monografiích a je editorem nebo spolueditorem 13 monografií, z nichž uvádíme nejvýznamnější české neurologické učebnice od doby akademika Hennera od trojice editorů Ambler, Bednařík a Růžička z let 2004 (Obecná neurologie) a 2010 (Speciální neurologie).

Za Evženem Růžičkou zůstává řada úspěšně organizovaných velkých neurologických sjezdů: Symposium on Gait Disorders (1999), 22nd Meeting European Neurological Society (2012), Summer School of Movement Disorders (2015) a České a slovenské neurologické sjezdy (2007, 2013). Evžen Růžička je výtečný řečník, a tak jako odborník evropského formátu je zván na množství tuzemských a zahraničních vědeckých akcí.

Výčet členství v různých vědeckých radách a komisích přesahuje možnosti této statě. Nutno však poznamenat, že tato působení Evžen Růžička využil ku prospěchu neurologie, neurologického výzkumu a neurologických nemocných.

Evžen Růžička léta sloužil ve výborech České neurologické společnosti ČLS JEP a sekce extrapyramidových onemocnění, je mnohaletým členem redakční rady České a slovenské neurologie a neurochirurgie. Je také členem Společnosti klinické neurofyziologie ČLS JEP, Movement Disorder Society (dříve pokladník, nyní chair-elect pro evropskou část), European Academy of Neurology (člen Scientific Committee a Fellow of the European Academy of Neurology) a bývalé European Neurological Society, kde byl člen výboru do jejího sloučení s EFNS. Od roku 2005 je členem České lékařské akademie.

V tomto roce oslaví prof. Růžička, renesanční osobnost s postindustriálním vztahem ke svým psům, 60. narozeniny. Nechováme na posouzení čtenářů, jestli toho prof. Evžen Růžička stihl za uplynulých 60 let dost, jakkoliv jsme se na omezeném prostoru snažili čtenářům podsunout, že toho bylo hodně a že je jubilant významnou osobností české neurologie přelomu 20. a 21. století a že zanechal nesmazatelnou stopu ve vývoji našeho oboru a v historii Hennerovy neurologické kliniky v Praze.

V každém případě prof. Růžičkovi přejeme, aby měl nadále dosti elánu, důslednosti, nápadů a optimizmu k pokračování všech svých profesních aktivit a také zálib, které jsme pro omezení rozsahu textu nepopsali. Přejeme prof. Růžičkovi hodně zdraví a osobního uspokojení v dalších letech.

Ad multos annos!

Karel Šonka
a kolektiv Hennerovy neurologické kliniky
1. LF UK a VFN v Praze